

Ve Všetatech vznikne Památník Jana Palacha

Tisková zpráva k Památníku Jana Palacha ve Všetatech
Národní muzeum, Vinohradská 1, Praha 1
Praha, 16. ledna 2015

V domě Jana Palacha ve středočeské obci Všetaty vzniká památník a expozice věnovaná Janu Palachovi, jeho životu a sebeobětování a širším historickým souvislostem doby a jeho činu. Na základě rozhodnutí o uvolnění finančních prostředků ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2014 pověřilo Ministerstvo kultury ČR Národní muzeum úkolem vybudovat ve Všetatech Památník Jana Palacha. Za tímto účelem byla ministrem kultury Danielem Hermanem ustanovena poradní komise, která během roku 2014 vypracovala koncepci zbudování nového památníku. Na jejím základě vznikne do roku 2018 ve Všetatech umělecky cenný památník a místo edukace s muzejní expozicí, který bude připomínat protest Jana Palacha z 16. ledna 1969 v domácím i zahraničním kontextu.

Historie domu

Dům, v němž Jan Palach prožil většinu života, se nachází v městysu Všetaty, nedaleko Mělníka. Jedná se o běžný rodinný dům, který byl postaven ve 30. letech 20. století. Dům je dlouhodobě neobývaný a je ve velice špatném technickém a stavebním stavu. Součástí nemovitosti je nevelký pozemek se zanedbanou zahradou a zchátralými dílnami a garáží. V domě se nedochovaly žádné předměty a ani zařízení z doby, kdy v něm žil Jan Palach. V roce 2014 Národní muzeum uzavřelo kupní smlouvu se současnými majiteli a během jara 2015 očekáváme dokončení všech nezbytných úředních postupů tak, aby nemovitost mohla být zapsána v katastru nemovitostí jako majetek České republiky.

Nový památník

Doposud opuštěné místo čeká nový život. Na místě domu Jana Palacha vznikne výjimečný památník skládající se ze tří základních částí. Na půdorysu samotného domu vznikne umělecky cenný architektonicky-výtvarný objekt, symbol, který by měl v návštěvníkovi vyvolat emoční odezvu a podnítit jej k zamyšlení nad absolutní obětí. V nové subtilní přístavbě pak bude prostor pro expozici, včetně místa pro práci s návštěvníkem a edukační aktivity. Zbytek zahrady bude přetvořen v jistý meditativní prostor. *„Tento památník je dalším konkrétním prvkem ‚kultury připomínání‘, kterou pokládám za velmi důležitou součást kultivace našeho života. I na pozadí aktuálních událostí ve světě zůstává čin Jana Palacha velkým mementem pro všechny, kdo vyznávají ideál svobody i do té míry, že jsou pro něj ochotni položit život. Palachova oběť si zaslouží trvalou památku a nesmí být zapomenuta,“* říká ministr kultury Daniel Herman.

Vzhledem k významu tohoto místa a snaze najít co nejlepší a nápadité řešení, bude na celkové řešení Památníku Jana Palacha vypsána architektonicko-výtvarná soutěž na projekt. Soutěž bude otevřená všem uchazečům. *„Naším cílem je nejen dosáhnout co nejlepšího architektonického*

ztvárnění Památníku Jana Palacha, ale též ve Všetatech vybudovat výjimečné místo, které do obce přivede nové návštěvníky a stane se jejím novým symbolem,” říká k tomu generální ředitel Národního muzea Michal Lukeš.

Soutěž bude vypsána na jaře letošního roku a vyhlášení výsledků se předpokládá během léta. Následně bude zpracována projektová dokumentace tak, aby v roce 2016 mohla být zahájena stavební realizace.

Kontakt:

Mgr. Tereza Petáková

odd. vnějších vztahů

T: +420 224 497 352

M: +420 724 412 255

E: tereza_petakova@nm.cz

W: www.nm.cz, www.muzeum3000.cz

Příloha k tiskové zprávě:

Jan Palach a jeho odkaz

Jan Palach (11. 8. 1948 – 19. 1. 1969) se narodil v soukromém sanatoriu v Praze, většinu života ovšem strávil ve Všetatech. Pocházel z rodiny cukráře. Po roce 1948 o cukrárnu i dílnu ve Všetatech přišli, otec nastoupil do podniku Mlýny a pekárny v Brandýse nad Labem, matka prodávala ve stánku na všetatském nádraží.

Po ukončení základní školy nastoupil Jan Palach na střední všeobecně vzdělávací školu (dnešní gymnázium) v Mělníku, které ukončil v roce 1966. Přestože složil přijímací zkoušky, nebyl po maturitě přijat na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, nastoupil proto na Vysokou školu ekonomickou ke studiu zemědělské ekonomie. Svého koníčku, historie, se ale nevzdával, a proto byl v létě 1968 přijat do druhého ročníku Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze na obor dějepis – politická ekonomie.

V průběhu studia na Vysoké škole ekonomické Jan Palach dvakrát navštívil Sovětský svaz, angažoval se ve studentských aktivitách, na jaře 1968 spoluzakládal Akademickou radu studentů na Vysoké škole ekonomické. Srpnová okupace Československa 1968 ho zastihla ve Všetatech. Zásadně s ní nesouhlasil. Účastnil se studentských protestů na podzim 1968. Byl přesvědčený o tom, že je zapotřebí československou veřejnost vyburcovat z letargie, probudit z beznaděje. A sám se o to pokusil. Na protest proti pokračující okupaci a proti dalším ústupkům okupantům se 16. ledna 1969 upálil před Národním muzeem. O tři dny později na následky zranění zemřel. Jeho pohřeb se stal celonárodní manifestací proti okupaci Československa. Palachův čin nezůstal osamocený. Měl dokonce dva předchůdce v zahraničí, kteří pomocí obdobného činu protestovali proti okupaci Československa, již 8. září 1968 se ve Varšavě zapálil Ryszard Siwiec a 5. listopadu 1968 Vasyl Makuch v Kyjevě. Palacha následovali Sandor Bauer, Jan Zajíc, Evžen Plocek a další. Jan Palach byl pohřben na Olšanských hřbitovech a v roce 1973 byly jeho ostatky v tajnosti exhumovány a přeneseny do Všetat. Na obou místech se scházeli lidé k tichým demonstracím proti normalizaci. Palachův týden v lednu 1989 pak předznamenal pád komunistického režimu v Československu.

Koncepci Památníku Jana Palacha vytvořila poradní komise ve složení:

PhDr. Petr Blažek, Ph.D., historik, Ústav pro studium totalitních režimů

Bc. Michal Ježek, vedoucí Multimediálního projektu Univerzity Karlovy v Praze

Jan Poukar, Sdružení Národ pohasl

PhDr. Jiří Suk, Ph.D., historik, Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR

Lumír Horák, Společnost Jana Palacha

Ing. Arch. Josef Pleskot, architekt

Miroslav Baloun, starosta Všetat

Mgr. Pavel Hlubeček, ředitel odboru MK ČR

Ing. František Laudát, poslanec PSP ČR

PhDr. Michal Lukeš, Ph.D., historik, generální ředitel Národního muzea

Mgr. Marek Junek, Ph.D., historik, ředitel Historického muzea Národního muzea